

РЕШЕНИЕ

№ 6520

гр. София, 04.11.2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 24.10.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на
прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **4172** по описа за **2019**
година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК.

Образувано е по искова молба на лишения от свобода Ц. В. Ц., ЕГН [ЕГН],
понастоящем в Затвора С., 2-ра група, срещу Главна дирекция „Изпълнение на
наказанията“, като се претендира заплащане на обезщетение в размер на 50 000 лв. за
периода 21. 04. 2017 г. до 15. 04. 2019 г., поради неадекватно зъболекарско лечение и
лихва в размер на 10 069,45 лв. от 21. 04. 2017 г. до 15. 04. 2019 г. – датата на
предявяване на исковата молба, както и законната лихва от тази дата до
окончателното изплащане на главницата и направените по делото разноси.

В съдебно заседание, ищеца лично и чрез процесуалния си представител, поддържа
иска, по заявените в него съображения. Претендира разноските по делото. Подробни
съображения излага в представено писмено становище и в писмени бележки в
указания от съда срок.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез процесуалния си
представител, счита исковата молба за неоснователна. Претендира юрисконсултско
възнаграждение. Поддържа доводите изложени в писмения отговор.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за
неоснователност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните
и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от
фактическа страна следното:

Ищецът Ц. В. Ц., ЕГН [ЕГН], изтърпява наказание лишаване от свобода в Затвора [населено място].

Видно от представените с исковата молба доказателства, както и такива от медицинското досие, представени от ответника, в периода от 21. 04. 2017 г. до 09. 11. 2017 г. ищецът Ц. е посетил на четири пъти зъболекарския кабинет в Затвора С., при което е лекуван кариес на 5-ти горен зъб вляво и е екстрахиран /изваден/ 4-ти горен зъб вляво. След изваждането на зъба, ищецът започнал да чувства силна болка, като зъболекарят на затвора при извършен преглед установил, че е останало парче от корена на извадения зъб, като му предложила да го извади, но ищецът отказал. Вследствие на останалият корен, ищецът започнал да чувства сила болка в зъбите, което преминало в постоянно главоболие. Не можел да спи, нито да се храни. Твърди, че продължава да чувства гадене и главоболие, което се дължи на неадекватното лечение от страна на зъболекаря в затвора. На депозираните множество молби за лечение, финансова помощ и вземането на адекватни мерки, никой не му отговаря. С подадената искова молба ищецът Ц. Ц. претендира обезщетение в размер на 50 000 лв. ведно със законната лихва от датата на настъпване на вредата 21. 04. 2017 г. за причинени болки и страдания поради некомпетентност на служителите на ответника, който не е осъществил организация и контрол по необходимото лечение по адекватен начин.

С писмен отговор от 08. 07. 2019 г. ответника прави възражения за неоснователност и недоказаност на иска. Прилага писмени доказателства.

В хода на делото са разпитани като свидетели Н. Г. – лишен от свобода, М. Ц. – съпруга на ищеца и В. Н. – зъболекаря извършил лечението на ищеца, както и е приета съдебно – дентална експертиза изготвена от вещото лице Д. М..

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Искът е допустим, като предявен срещу надлежен ответник, а разгледана по същество исковата молба е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия. Във фактическия състав на отговорността на държавата или общината за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействия и настъпилия вредоносен резултат. При липсата, на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Във всички случаи, обаче реализирането на посочената отговорност съобразно чл.

204, ал. 1 от АПК предполага отмяната на административен акт или установяването на незаконосъобразно действие или бездействие по съответния ред.

В конкретния случай се твърди, че ищецът е претърпял вреди от бездействия на служители на ответника по който не е осъществил организация и контрол по необходимото лечение по адекватен начин.

Съдът намира, че в случая не се доказва от страна на ищеца, че ответника, не е осигурил необходимото му здравно обслужване и че именно от неговите действия ищецът търпи твърдените болки и страдания.

Безспорно е установено, че по време на изтърпяване на наложено му наказание лишаване от свобода, ищецът Ц. се е възползвал от услугите по зъболечение, в Затвора С., при което е лекуван кариес на 5-ти горен зъб ляво като е поставена фотополимерна пломба и е изваден 4-ти горен зъб ляво. Безспорно е също така, че след изваждането на зъба, е останало парче от корена на този зъб, което налага допълнително лечение и което вероятно е причинило болка на ищеца, но в хода на настоящото дело не се доказва, че това се дължи на неадекватно лечение от страна на служители на ищеца.

В тази връзка съдът кредитира показанията на свидетеля Н. Г., който заявява, че е чувал ищецът да се оплаква от болка в зъбите и от главоболие, както и че не можел да се храни добре, тъй като не му осигурявали необходимата диетична храна. По същия начин съдът кредитира, показанията на свидетелката Ц., че съпругът ѝ се оплаквал от постоянно главоболие и се налагало да му носи лекарства за да облекчи неговите страдания.

Въпреки това, съдът намира, че тези болки и страдания не са вследствие от противоправно поведение на ответника.

По делото е разпитана като свидетел и В. Ж., която е била зъболекар в Затвора С. и която именно е лекувала зъбите на ищеца. Съобразно показанията на Ж., същата му е извадила зъба, тъй като било много лошо неговото състояние и бил гангренозен. Снимка не е правена предварително, поради липсата на рентген в затвора и поради състоянието на зъба, което налагало спешното му изваждане. След повторното оплакване на ищеца, го изпратила за снимка в 7-а поликлиника, където е правен опит за вадене на корена на зъба, но не са успели. Впоследствие е викан за нов преглед Ц., но същия отказал да се яви.

Видно е, че по повод жалба на ищеца, е извършена проверка от страна на Изпълнителна агенция „Медицински одит“, като с писмо изх. № МО-05-51-1 / 25. 04. 2018 г. (стр. 9) отговарят на Ц., че не е установено нарушение във връзка с проведеното му лечение на зъбите. Изрично в писмото се сочи, че фрактуриране на части от корена на зъба е често срещано явление / усложнение при екстракцията на зъби. Предпоставка за това може да бъде и анатомична особеност. Също така се сочи, че е за последващата му екстракция (на парчето от корена) е било необходимо поставяне на инжекционна анестезия, но вие сте откачали, като отказът е отразен в медицинската документация.

Видно е, че действително в амбулаторния журнал (стр. 78), касаещ посещенията на Ц. при зъболекаря изрично е отбелязано, че отказва инжекционна анестезия.

В тази връзка и ищецът в исковата молба (стр. 2 от същата и 4 от делото) сам сочи, че е отишъл при зъболекаря защото чувствал болка и тя му казала, че е останал корен и предлага да го извади, но Ц. отказал, защото болката, която изпитал при ваденето го изплашила и не можел да се подложи пак на това мъчение.

По делото е изслушано и прието също така, неоспорено от страните заключение на изготвена съдебномедицинска дентална експертиза, което съдът кредитира изцяло, като всестранно и компетентно изготвено.

Видно от заключението на вещото лице, с оглед анатомичната структура на кореновата система на четвъртите горни зъби – грацилни корени, анатомични кривини е възможно при рутинна екстракция, да не се осъществи екзактно изваждане и оставане на фрактуриран зъбен корен.

При разпита вещото лице М. изрично сочи, че диагнозата е правилно поставена, като при такъв вид заболяване се налага изваждане на зъб, като при четвъртите зъби има анатомична особеност, че коренната система се състои от два корена. При извършеното на по-късен етап рентгеново изследване си вижда, че останалия корен е с лека кривина, което при дадени ситуации е предпоставка и евентуално да не бъде извършена екстракцията, да се счупи корена, но това не може да се предвиди, това са рискови манипулации.

В случая вещото лице е категорично, че е нормално при ваденето на зъб, да остане парченце от корен, което няма как да се предвиди, като единственото, което вещото лице отчита като грешка при тази манипулация, е че не е било извършено предварително рентгеново изследване, но съобразно свидетелските показания, такъв рентген няма в Затвора С.. Доколкото обаче според медицинските журнали и според заключението на вещото лице се е касало за гангренозен зъб, при условията на спешност е можела и да не се прави снимка.

Безспорно е обаче, че в заключението на вещото лице се сочи, че няма как да се предвиди, дали няма да остане парченце от корена на зъба и е нормално да се получат такива усложнения, поради което няма как да се приеме, че е налице някакво виновно поведение от страна на служителите на ответника или пък неадекватно лечение, както се твърди в исковата молба.

От друга страна, видно от амбулаторния журнал, както и от писмото на Изпълнителна агенция „Медицински одит“, че веднага след като е установено наличието на останал корен са предприети мерки за неговото изваждане.

Видно обаче (съобразно саморъчно посоченото в исковата молба) Ц. не се е съгласил, тъй като се уплашил.

Съгласно чл. 5, ал. 1 от ЗОДОВ, ако увреждането е причинено поради изключителна вина на пострадалия, обезщетение не се дължи.

Видно от показанията на свидетеля Н., резултатите от проверката на ИА „Медицински одит“, както и от приетата по делото дентална експертиза, нормална последица при ваденето на зъб, е да не може същия да се отстрани изцяло и да остане парченце от неговия корен. В същото време, това налага допълнително лечение, от което обаче ищецът сам се отказал, поради това, че го е било страх, но това не е вече по вина на ищеца.

Видно от представените предложения и заповеди на началника на Затвора С. (стр. 102-105) Ц. Ц. е извеждан многократно от затвора за преглед при стоматолог, както и от невролог и лекар УНГ, за което са представени (стр. 106-107) амбулаторни листове за прегледи.

Във връзка с уведомление от Ц. до главния лекар на ГДИН за консултация с външен зъболекар (стр. 90) е издадено направление на ищеца за лечение при избрания от него зъболекар.

Видно е също така от докладна записка на д-р Н. от 18. 09. 2018 г. (стр. 113), че

същата е препоръчала лечение при хирург, като с протокол № 70 / 20. 09. 2018 г. (стр. 112) ЛКК при СБАЛЛС С. е дала предложение за прекъсване изтърпяване на наказанието за лечение при Лицевочелюстна хирургия.

Видно от здравния картон на Ц. (стр. 84-84), по повод оплакването му от главоболие е извършена консултация по документи с хирург, който е заявил, че е възможно да се извърши операция по изваждането на зъба в Лицевочелюстна хирургия, но това лечение не се покрива от пакета осигурен от здравната каса и следва да се заплати сумата от 200 лв. за извършването ѝ. За тази консултация ищецът Ц. е уведомен, което е отразено в амбулаторния журнал.

В същото време, независимо от становището за прекъсване изтърпяването на наказанието с постановление на СГП, потвърдено и от Апелативна прокуратура С. (стр. 18-21) е отказано прекъсване изпълнението на наказанието лишаване от свобода, което обаче отново не може да се вмени във вина на ответника.

Въпреки това видно е, че Ц. е уведомен за възможността да му се извърши операцията, за което обаче следва да заплати сумата от 200 лв., тъй като същата не се покрива от здравната каса, но ищецът е отказал заплащането на сумата.

При положение, че исканата услуга не се покрива от здравната каса, е следвало ищецът сам да си заплати стойността на лечението. В тази връзка следва да се отбележи, че здравната каса не покрива всички услуги по зъболечение за всеки един български гражданин, независимо дали е лишен от свобода или не и не става ясно защо лишения от свобода Ц. следва да е в по-благоприятно положение от другите и той да не дължи заплащане на лечението. Много български гражданин не могат да си позволят адекватно лечение дори и да са здравно осигурени, но това също не може да се вмени във вина на ответника.

Видно е, че с молба от 25. 01. 2019 г. (стр. 95) Ц. е поискал от ГДИН спешна финансова помощ в размер на 200 лв., но такава му е отказано поради наличието на пари в сметката на ищеца, позволяващи му да заплати предложената му медицинска интервенция.

Въпреки, че наличието или липсата на възможност да заплати сам тази операция, е извън предмета на спора, тъй като не касае действия на ответника, съдът намира, че в случая ищецът противно на твърденията в исковата молба и показанията на съпругата му за лошо финансово състояние, е имал достатъчно средства за заплащането на операцията. Видно от приложените по делото извлечения от сметката на ищеца, както и от писмото на затвора С. (стр. 54) по повод искането за освобождаване от държавна такса, за периода от 01. 01. 2018 г. до 10. 05. 2019 г. Ц. е имал приходи от преводи и възнаграждения в размер общо на 3491 лв., поради което е имал възможност да задели исканата му сума за лечение, която принципно би заплатил и всеки други български гражданин. Както беше посочено, отново по повод искането за освобождаване от държавна такса по настоящото дело, при справка в Търговския регистър по ЕГН, се установява че Ц. Ц. е управител и едноличен собственик на търговско дружество, което също би могло да му носи доход, поради което с отказа си да заплати исканата му сума за лечение, ищецът сам е влошил своето състояние.

В случая е видно, че от страна на ответника са предприети всички възможни действия, като му е осигурена възможност за посещение при избран от лицето зъболекар извън затвора (стр. 2 от ИМ), консултация с хирург и предписание за платена операция, която обаче ищецът е отказал, както и консултации с невролог и УНГ по повод твърдените болки в ухото и главоболие. В същото време, нежеланието на ищеца да

продължи лечението си в Затвора С., поради уплах, както и нежеланието му да заплати предложеното му лечение, каквото както беше посочено би заплатил всеки друг български гражданин, означава, че Ц. сам се е отказал от медицинско лечение и е влошил своето здравословно състояние, поради което и съобразно чл. 5, ал. 1 от ЗОДОВ, не се дължи обезщетение.

Предвид изложеното, съдът намира, че предявената искова молба е изцяло неоснователна и като такава следва да се отхвърли.

В същото време, независимо от изхода на спора, не следва да се присъжда юрисконсултско възнаграждение на ответника. В производството по ЗОДОВ ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Разпоредбите на чл. 10, ал. 2 и ал. 3 от ЗОДОВ, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК. Липсата на изрична уредба в ЗОДОВ, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, означава, че такова не се дължи. От друга страна, ищецът следва да заплати направените разноски за изготвената съдебно-медицинска експертиза, заплатена от бюджета на съда, съобразно чл. 10, ал. 2, във връзка с чл. 9а, ал. 2 от ЗОДОВ.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ иска на Ц. В. Ц., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., 2-ра група, срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с която се претендира заплащане на обезщетение в размер на 50 000 лв. за периода 21. 04. 2017 г. до 15. 04. 2019 г., поради неадекватно зъболекарско лечение и лихва в размер на 10 069,45 лв. от 21. 04. 2017 г. до 15. 04. 2019 г. – датата на предявяване на исковата молба, както и законната лихва от тази дата до окончателното изплащане на главницата и направените по делото разноски.

ОСЪЖДА Ц. В. Ц., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., да заплати по сметка на Административен съд София – град, направените по делото разноски за съдебно-медицинска експертиза в размер на 300 (триста) лева, както и 5 (пет) лева за служебното издаване на изпълнителен лист.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: